

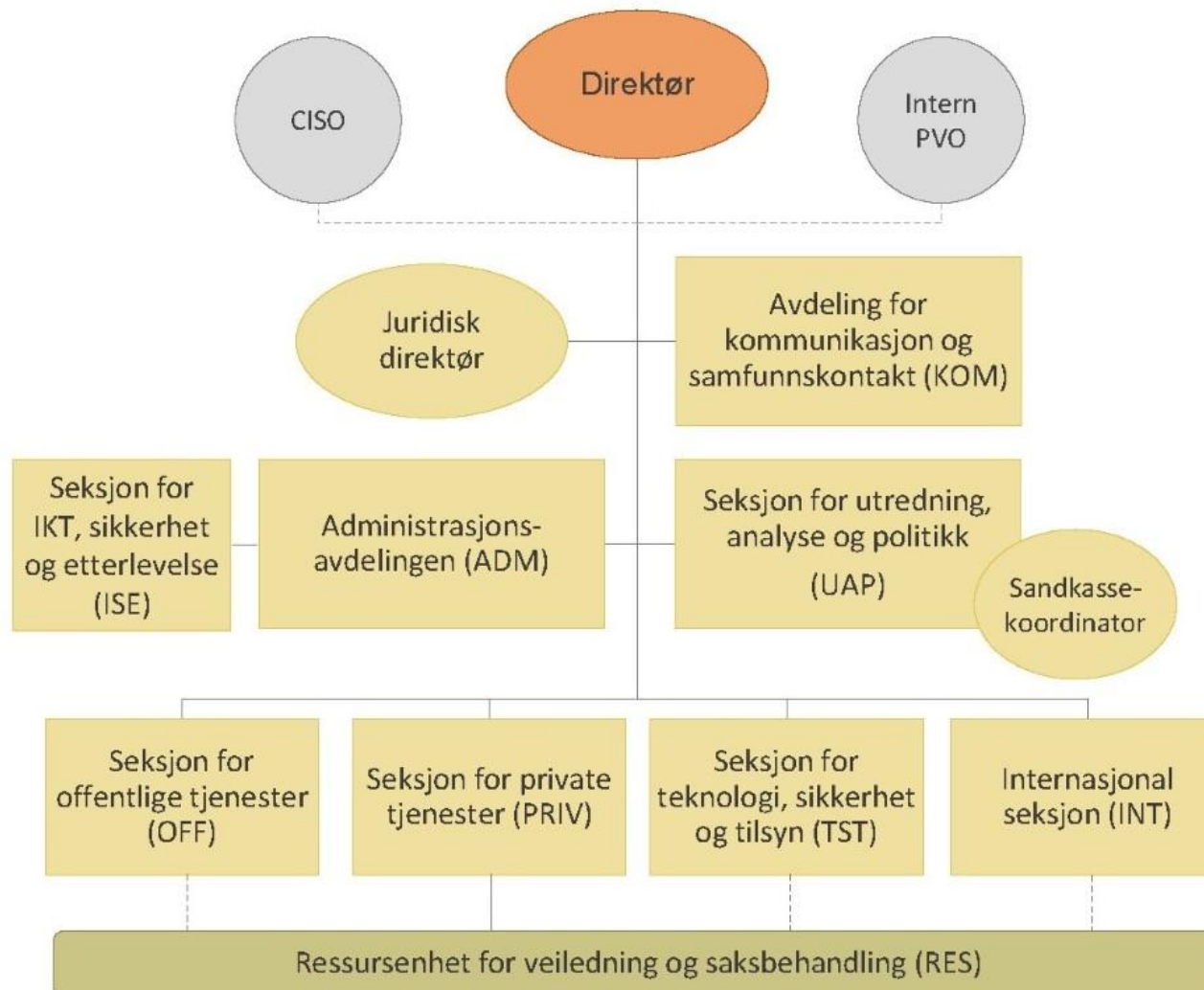
Personvern i og tilsyn med kommunal sektor

Arkiv Troms

Juridisk fagdirektør Susanne Lie

Kort om Datatilsynet og personvernregelverket

Datatilsynets organisering

65 ansatte
63 (57) årsverk

- **Personopplysningsloven og personvernforordningen (GDPR) + forskrift**
- Pasientjournalloven + forskrift
- Helseregisterloven + forskrifter
- Helseforskningsloven + forskrifter
- Politiregisterloven + forskrift
- SIS-loven + forskrift
- Kredittopplysningsloven
- E-postforskriften (forskrift om arbeidsgivers innsyn i e-postkasse og annet elektronisk lagret materiale)
- Kameraforskriften (forskrift om kameraovervåking i virksomhet)

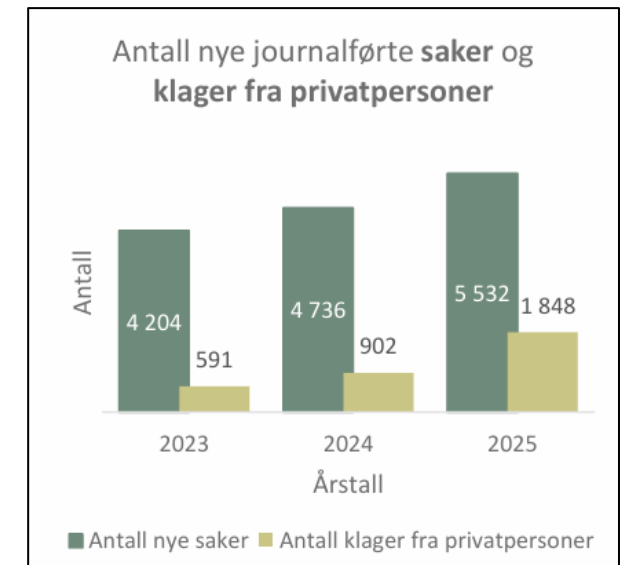
Tall og fakta

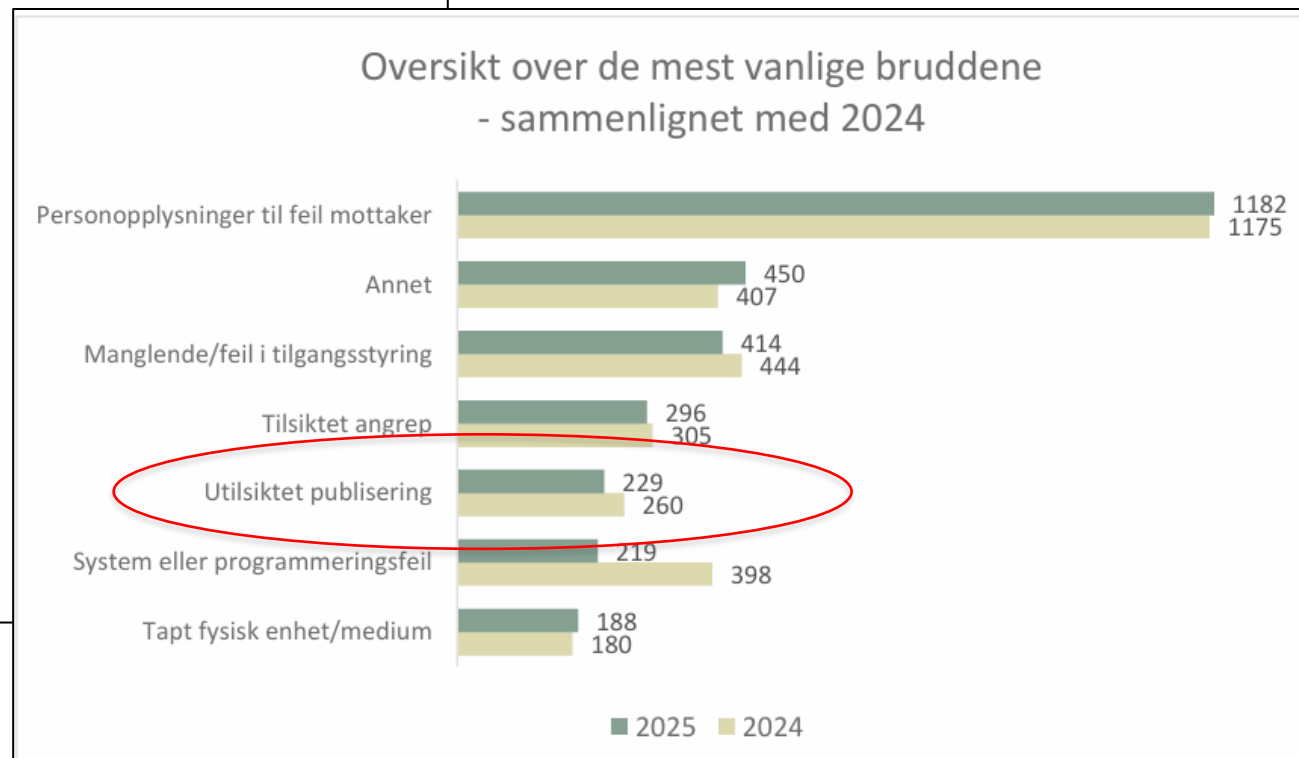
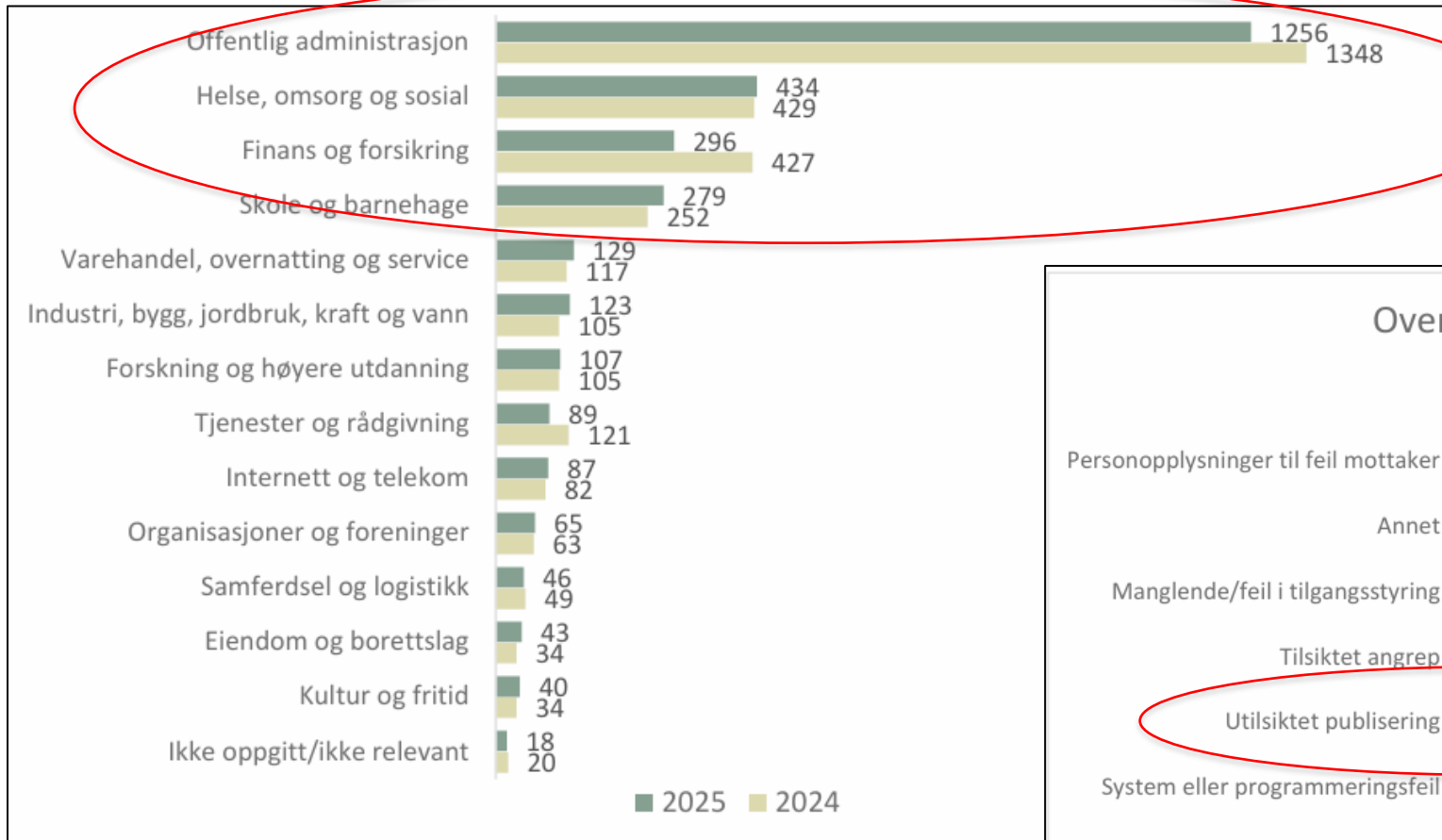
Fra saksbehandlingen	2018	2019	2021
Antall meldte avvik	1 275	1 893	2 255

Fra saksbehandlingen	2019	2021	2022
Antall saker	3 118	3 474	3 519

Saksbehandlingen	2022	2023	2025
Nye saker	3 519	4 204	5 532
Meldte avvik	2 250	2 191	3 016
Egeninitierte tilsyn	28	18	55
Vedtak om korrigerende tiltak og sanksjoner	54	44	36

Meldinger om brudd på personopplysningssikkerheten

- **Personvernforordningen (GDPR)**
(europaparlaments- og rådsforordning (EU) 2016/679 av 27. april 2016)
- Artikler – juridisk bindende
- Fortale – tolkningshjelp
- Implementert gjennom **personopplysningsloven**
 - Nasjonale regler med norske tilpasninger
- Ved motstrid: Personvernforordningen har forrang
 - Personopplysningsloven § 2 og EØS-loven § 2

(<https://www.headit.no/hva-skjer/gdpr-personvern>)

Nytt fra personvernretten

- Styrke EUs konkurransekraft – forenkle – styrke etterlevelse
- Revisjon og samordning av flere regelverk:
 - **Personvernforordningen (GDPR)**
 - KI-forordningen (AI Act)
 - ... og en rekke andre regelverk
- Forslag fremlagt i november 2025
 - *Joint opinion* fra EDPB/EDPS vedtatt februar 2026
 - Under forhandling

*Often used as an adjective for comprehensive legislative bills
*Merriam-Webster

- **Utvide den behandlingsansvarliges adgang til å avslå innsynsforespørsler**
 - Jf. artikkel 12 nr. 5
 - Ser hen til formålet med forespørselen
 - C-526/24 *Brillen Rottler*
- **Melding om brudd på personopplysningssikkerheten**
 - «Risk» ⇨ «high risk»
 - Meldefrist fra 72 til 96 timer
 - [Informasjonsvideo](#) – hvordan vurdere risiko – når skal brudd meldes?
 - Fokus på virksomhetens egen vurdering

Datatilsynets tilsynsvirksomhet

- Brevkontroll med 98 kommuner og fylkeskommuner
- Fokus på konkrete plikter
 - Behandlingsprotokoll, organisering/oppgavefordeling, rutiner for risikoanalyser, autentiseringsløsninger, personvernerklæring mv.
- 10 stedlige tilsyn
- [Samlerapport](#) – veiledning

- Digital beredskap og informasjonssikkerhet i kommunene
 - Artikkel 32
- Spørreskjema til samtlige 357 kommuner
 - Stedlige tilsyn hos utvalgte kommuner
- Fokusområder:
 - Overordnet styring av personvern/informasjonssikkerhet
 - Autentisering og tilgangsstyring
 - Evne til gjenoppretting
 - Oversikt og situasjonsforståelse – beredskap

- Barn og unge som strategisk fokusområde
- Brevkontroll
 - 50 kommuner
 - Spørsmål om digitale læringsmidler
 - Ansvar, administrasjon/drift, oversikt mv.
- Stedlig tilsyn
 - Fire kommuner – fire skoler
- Formål: Praktisk og konkret veiledning
 - [Samlerapport](#) og [webinar](#)

- Snever forståelse av personopplysningsbegrepet
 - Pseudonymiserte opplysninger
 - Elevers digitale spor
- Mangelfulle rutiner
 - Risikovurderinger
 - Ansvar
- Varierende IKT-kompetanse
- FEIDE som «falsk trygghet»
 - Oppfattes som godkjenningmekanisme
- Leverandørenes bruk av personopplysninger

- Fem stedlige tilsyn
 - Inkl. Bardu og Målselv
 - Foreløpige rapporter under arbeid
- Fokus: Etterlevelse av regelverket
- Digitale læringsverktøy
 - Rutiner for risikovurderinger og databehandleravtaler
 - Oversikt over verktøy i bruk
 - Drift og administrasjon av verktøyene
 - Leverandørers bruk av personopplysninger til egne formål
 - De registrertes rettigheter

Særlige behandlinger i kommunen – arkivlovgivningen

- Oppgavene i særlovgivningen er styrende
 - Opplæringsloven, helse- og omsorgstjenesteloven, barnevernsloven, folketrygdloven, ...
- Viktig å avklare ansvarsforhold i kommunale samarbeid
 - Kommuneloven kapittel 20
 - *Forvaltningsansvar vs. behandlingsansvar*
- Detaljert arkivplikt
 - Bevaringsforskriften kapittel 3

Forvaltningsmessig dokumentasjonsplikt vs. arkivplikt

- Ulovfestet forvaltningsrettslig plikt til å dokumentere egen virksomhet
 - I enkeltsaker og generelt
 - For pågående saker og prosesser
 - **Arkivavgrensning** sentralt

vs.

- Arkivplikt, jf. arkivloven med forskrifter
 - Samfunnsmessige hensyn – ikke bare hensynet til enkeltpersoner i enkeltsaker
 - For avsluttede saker

- **Arkivplikt = absolutt hinder for sletting**
 - Forarbeidene til personopplysningsloven, Prop. 56 LS (2017-2018) på side 81
- Prinsippene om dataminimering og lagringsbegrensning
 - Kun relevante og nødvendige opplysninger – lagres så lenge formålet tilsier det
- Vurdere arkivplikt konkret
 - Arkivforskriften § 1 bokstav a: «*[Dokumentasjonen] er relevant for å stadfeste korleis organet har handsama saker, løyst oppgåvene sine og handtert andre vesentlege tilhøve ved verksemda*»
- Økt grad av dokumentasjon i en digital tidsalder?

Personvernemnda i sak PVN-2024-14:

«Datatilsynet har lagt til grunn at [...] tilsynet [...] ikke kan «overprøve forvaltningens vurdering av hvilke dokumenter som er omfattet av arkivplikten». Nemnda er ikke enig i denne vurderingen. Det er Datatilsynet som er tilsynsmyndighet når det gjelder krav om sletting etter artikkel 17. Det innebærer at Datatilsynet blant annet skal ta stilling til rekkevidden av unntakene som følger av artikkel 17 nr. 3. Dette gjelder også krav om sletting av arkiverte dokumenter hos offentlige myndigheter. En annen sak er at forvaltningens egen vurdering av om opplysningene er nødvendige for arkivformål, ofte vil måtte tillegges atskillig vekt.»

- Ny arkivforskrift §§ 43 og 44
 - Skal først behandles av virksomheten selv
- Kassasjon «i særlege høve»
 - Belastningen for den registrerte
 - Behovet for opplysningene
 - Kontekst
 - Arbeidsinnsats
- Veiledning fra Nasjonalarkivet
 - [Til virksomheter](#)
 - [Til enkeltpersoner](#)

Offentlig elektronisk postjournal

Åpenhet
Effektivitet

Personvern
Taushetsplikt

Tillit

Grunnloven § 100
offentlighetsloven § 3

Grunnloven § 102
EMK artikkel 8
GDPR
forvaltningsloven §§ 13 flg.

Hva er personopplysninger?

- Anonymisering vs. aidentifisering
 - *Reell* anonymitet
 - Aidentifisering → som utgangspunkt fortsatt personopplysninger
- Koblingsfare
 - Andre dokumenter i samme sak
 - Saker hos andre organer
 - Offentlig tilgjengelig informasjon

Publisering av taushetsbelagte opplysninger

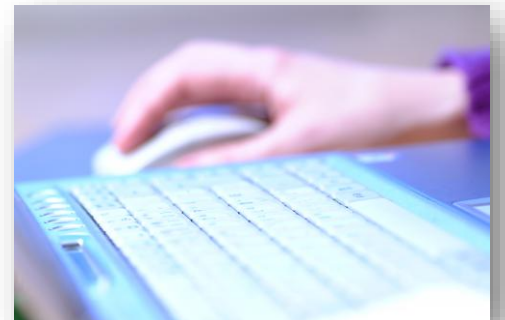

- Mange brudd på personopplysningssikkerheten (avvik)
- Oftest manuell feil/brudd på rutiner
 - Mer alvorlig ved systematisk svikt
- Mulig konsekvens: Overtredelsesgebyr
- Pågående sak fra Tromsø kommune
 - Utsiktet publisering gjennom ca. 20 år

- Offentlighetsforskriften § 7 – tilgjengeliggjøring på Internett
 - «Kan»-bestemmelse
- **Hva med personopplysninger som ikke er taushetsbelagte mv.?**
- Grunnprinsippene for behandling av personopplysninger
 - Rettferdighet
 - Dataminimering
- Retten til å protestere, jf. personvernforordningen artikkel 21
 - «Tvingende berettigede grunner»

Takk for oppmerksomheten!

Susanne Lie
Juridisk fagdirektør
suli@datatilsynet.no

postkasse@datatilsynet.no
Telefon: +47 22 39 69 00

datatilsynet.no
personvernbloggen.no